

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Διαμόρφωση χώρου στο Δήμο Γυθείου (πλατεία
Παναγιώταρου Βενετσανάκη - πλατεία Παρθεναγωγείου)

ΤΟΥ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ: ΜΙΧΑΛΑΚΑΚΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Διαμόρφωση χώρου στο Δήμο Γυθείου (πλατεία
Παναγιώταρου Βενετσανάκη - πλατεία Παρθεναγωγείου)

ΤΟΥ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ: ΜΙΧΑΛΑΚΑΚΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Διαμόρφωση χώρου στο Δήμο Γυθείου (πλατεία Παναγιώταρου
Βενετσανάκη - πλατεία Παρθεναγωγείου)

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: ΚΑΡΤΣΩΝΑΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	2
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	4
1.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ	4
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	4
1.3 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΟΥ ΒΕΝΕΤΣΑΝΑΚΗ- ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ	5
1.4. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΟ ΒΕΝΕΤΣΑΝΑΚΗ	6
1.5 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ	11
2.1 ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ	11
2.2 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ	12
2.3. ΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ.....	14
2.3.1.ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ.....	14
2.3.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	18
2.4. ΦΩΤΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΛΑΤΕΙΑΣ	19
2.4.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΛΙΚΩΝ ΦΩΤΙΣΜΟΥ	20
2.4.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ	21
2.5. ΦΥΤΕΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ.....	22
2.5.1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ.....	23
2.5.2.ΦΥΤΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ.....	42
2.6. ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ	44
2.6.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ.....	44
2.6.2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ	45
2.7 ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ.....	47
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	48
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	49

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εργασία αυτή αποτελεί πτυχιακή μελέτη και πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της φοίτησης στη σχολή Τεχνολογίας Γεωπονίας του τμήματος Φυτικής Παραγωγής του ΑΤΕΙ Καλαμάτας.

Σκοπός αυτής είναι η μελέτη για τη διαμόρφωση της πλατείας Παναγιώταρου Βενετσανάκη στο κέντρο της πόλης του Γυθείου του νεοσύστατου Δήμου Ανατολικής Μάνης, ενός χώρου ιδιαίτερα σημαντικού που κοσμείται από το νεοκλασικό κτίριο του Παρθεναγωγείου, του διάσημου αρχιτέκτονα Ερνέστου Τσίλερ.

Θεωρώ υποχρέωση μου να εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες σε όσους με οποιονδήποτε τρόπο συνέβαλαν στην ολοκλήρωση της παρούσης επιστημονικής εργασίας.

Ειδικότερα εκφράζω τις ευχαριστίες μου στην κ. Κληρονόμου Δέσποινα για τις πολύτιμες διορθώσεις, την υπομονή και τη συμβολή της στη τελική διαμόρφωση του κειμένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ

Η παρούσα εργασία αφορά στη διαμόρφωση χώρου στο Δήμο Γυθείου στη πλατεία Παναγιώταρου Βενετσανάκη-πλατεία Παρθεναγωγείου, ιστορικής σημασίας για την περιοχή, καθώς στο μεγαλύτερο μέρος της δεσπόζει το διατηρητέο κτίριο του Παρθεναγωγείου, κτισμένο το 1896, αρχιτεκτονικό δημιούργημα του Τσίλερ την περίοδο βασιλείας του Όθωνα .

Σήμερα η πλατεία έχει καταληφθεί με τραπέζια και καρέκλες από τις γύρω καφετέριες, γεγονός που υποβαθμίζει την αξία και την αισθητική του χώρου. Για το λόγο αυτό η σχεδίαση και η αρχιτεκτονική διαμόρφωση του χώρου αποτελεί μια εναλλακτική παρουσίαση της πλατείας με σκοπό τη βελτίωση της εικόνας του δημόσιου χώρου, την ανάδειξη του κτιρίου του Παρθεναγωγείου μέσα από τη φύτευση πρασίνου και την αποκατάσταση της παλιάς αίγλης της περιοχής.

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το Γύθειο είναι η πρωτεύουσα του νεοσύστατου Δήμου Ανατολικής Μάνης, απέχει 43 χιλιόμετρα από τη Σπάρτη και είναι ένα από τα ωραιότερα λιμάνια της Μεσογείου. Παρατηρώντας κανείς το Γύθειο έχει την αίσθηση ότι βρίσκεται σε νησί, επειδή είναι χτισμένο σε λόφο και αποτελεί μια από τις πιο ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές της Λακωνίας. Το Γύθειο είναι κτισμένο στο αρχαίο Λαρύσιο (Κούμαρο) και δεσπόζει στο *Λακωνικό κόλπο*. Η αρχαία πόλη του Γυθείου βρισκόταν στα βόρεια της σημερινής πόλης, πάνω στο λόφο όπου διατηρούνται ακόμα τα ερείπια της ακρόπολης. Στους πρόποδες του λόφου βρίσκεται το αρχαίο θέατρο καθώς και χαλάσματα ρωμαϊκών οικοδομημάτων. Το αρχαίο θέατρο χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα για πολιτιστικές εκδηλώσεις. Επίσης χαρακτηριστικό σημείο της περιοχής είναι το νησί *Κρανάη*, όπου κατά την παράδοση ο Πάρης διανυκτέρευσε με την Ωραία Ελένη πριν από το ταξίδι τους για την Τροία, σήμερα συνδέεται με μια τεχνητή λωρίδα γης με το Γύθειο. Στο νησί υπάρχει ο αναστηλωμένος Πύργος του Τζανετάκη, ο οποίος λειτουργεί ως λαογραφικό μουσείο της Μάνης. Είναι ο πρώτος πύργος που εισάγει τον

επισκέπτη της Λακωνίας στο άγριο αλλά και ονειρικό μανιάτικο τοπίο. Τέλος είναι σημαντικό να αναφερθεί η ετυμολογική προέλευση του Γυθείου, η οποία λέγεται ότι σημαίνει γη θεών και ήταν ορυκτός(τεχνητός) λιμένας των Σπαρτιατών και σε αυτό οφείλει την ονομασία του, από το *Γύτεον*= σκαμμένο. Υπάρχει όμως και μια άλλη ετυμολογική ερμηνεία του ονόματος, η οποία έχει σχέση με την Πελασγική ρίζα *-ΚΥ-* από την οποία προέρχεται και το ρήμα *Κύω*, που σημαίνει ότι κάτι «κυοφορείται», ευρίσκεται δηλαδή μέσα σε καλυπτόμενο και προστατευμένο περιβάλλον, δηλαδή ο τόπος που καλυπτόταν, προστατευόταν από τους θεούς κατ' επιλογήν για να εξυπηρετήσει κάποιους σκοπούς τους ή ο τόπος που επιλέχτηκε να κυοφορήσει, τους «θεούς». Η δεύτερη συνθετική λέξη *-θείον*, είναι κατανοητή. Σ' αυτό το ιστορικό απόγειο των μύθων και της ιστορίας βρίσκονται το Παρθεναγωγείο και το Δημαρχείο, που χτίστηκαν από τον αρχιτέκτονα Τσίλλερ Ερνέστο. (<http://el.wikipedia.org/wiki/Γύθειο>)

1.3 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΟΥ ΒΕΝΕΤΣΑΝΑΚΗ-ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ

Στο κέντρο της πόλης, στη Λεωφόρο Βασιλέως Γεωργίου Β' συναντάει κανείς τη πλατεία ονόματι Παναγιώταρου Βενετσανάκη-πλατεία Παρθεναγωγείου, καθώς από την οικοδόμηση του και για πολλά χρόνια ήταν σχολείο θηλέων. Φαίνεται μάλιστα ότι η σημερινή πλατεία αποτελούσε προέκταση του σχολικού χώρου, αυλή για το διάλειμμα.

Εικόνα 1: Το Παρθεναγωγείο στην Ανατολική πλευρά της πλατείας.

Είναι λοιπόν ένα ισόγειο κτίριο, τοποθετημένο στο κέντρο του οικοδομικού τετραγώνου, υψηλής αρχιτεκτονικής σημασίας του 1896, δυτικοευρωπαϊκής επιρροής από τον Ερνέστο Τσίλλερ. Η μορφολογία του κτιρίου ακολουθεί τη συμμετρία των δημόσιων κτιρίων της εποχής όπου προεξέχει το κεντρικό μέτωπο της εισόδου, με διακριτική δίκλινη κεραμοσκεπή. Χαρακτηριστικό τέλος είναι το αίθριο που υπάρχει στο κέντρο του κτιρίου μέσω του οποίου εισέρχεται κανείς στις αίθουσες του κτιρίου που μέχρι το 1990 στέγαζε το Β΄ Δημοτικό σχολείο.

Εικόνα 2: Ονομασία της πλατείας προς τιμή του Παναγιώταρου Βενετσανάκη.

1.4. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΟ ΒΕΝΕΤΣΑΝΑΚΗ

Ο Παναγιώταρος Βενετσανάκης φημισμένος κλέφτης και ένας από τους 12 καπετάνιους της Μάνης κατά την χρονική περίοδο 1760-1780, γεννήθηκε το 1743 στην Καστάνια του Δήμου Σμύνους. Ο Βενετσανάκης, όπως αναφέρει ο Κολοκοτρώνης στα απομνημονεύματά του ήταν ο γνήσιος εκφραστής, ενσάρκωτης του ελεύθερου και ανυπότακτου πνεύματος που χαρακτηρίζει την ελληνική φυλή. Μανιάτης, δεν υπάκουσε ποτέ σε κανέναν. Αποτέλεσε σύμβολο ενότητας και πατριωτισμού, συνέπειας και ετοιμότητας στον αγώνα για την ελευθερία της Μάνης. Ο Παναγιώταρος, σύμφωνα με ιστορικές αναφορές, επειδή δε θέλησε να συνεργαστεί με τον Τζεζαερλή-πασά, που εξόντωσε το 1779 τους αντάρτες Αλβανούς της Πελοποννήσου, καταδιώχτηκε και τελικά κλείστηκε μαζί με τον Κωνσταντίνο Κολοκοτρώνη στην Καστάνια της Μάνης, μέσα σε δύο

πύργους, με 150 ακόμα παλικάρια. Οι δύο ηρωικοί κλέφτες πολιορκήθηκαν τον Ιούλιο του 1780. Ο Παναγιώταρος κι ο Κολοκοτρώνης κράτησαν άμυνα για δώδεκα μερόνυχτα. Στο τέλος όμως, αφού τέλειωσαν τα πολεμοφόδια, επιχείρησαν έξοδο και διέσπασαν τον κλοιό των εχθρών. Δεν κατάφεραν όμως να διαφύγουν. Ο Παναγιώταρος πιάστηκε μέσα σε μια σπηλιά και στη συνέχεια εκτελέστηκε. (<http://www.mani.org.gr/horia/maniatika/istoria/istoria.htm>)

1.5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

Από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν δεν βρέθηκε στα αρχεία της Δημοτικής αρχής και της πολεοδομίας καμία μελέτη πρασίνου η οποία να δικαιολογεί τη παρούσα διαμόρφωση του χώρου.

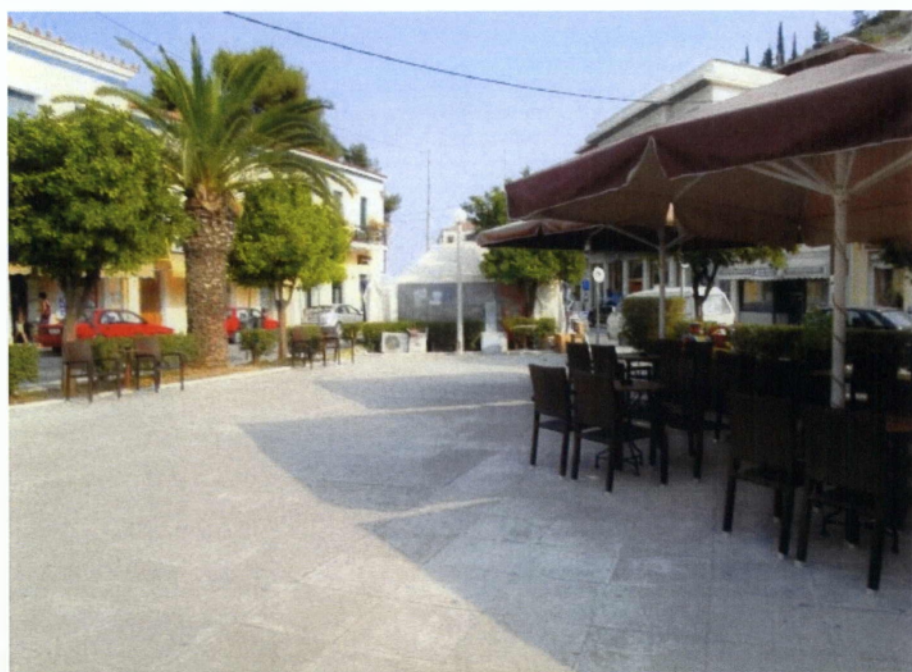
Έτσι τα συμπεράσματα για την αρχική σχεδίαση της πλατείας προκύπτουν από το τοπογραφικό σχέδιο. Παρατηρώντας τη κάτοψη του σχεδίου, η πλατεία σχηματίζει ένα λοξό επτά (7) περίπου τριγωνικού σχήματος και μοιάζει να σχεδιάστηκε από τα κενά των γύρω οικοδομικών τετραγώνων. Καθότι το κτίριο του παρθεναγωγείου προηγείται της πλατείας,

Εικόνα 3: Μπροστινή όψη του
Παρθεναγωγείου στην ανατολική πλευρά της

δεν υπάρχουν στοιχεία στη βιβλιογραφία της ιστορίας του Γυθείου για τον σχεδιασμό και την τελική διαμόρφωση της πλατείας. Γνωστό βέβαια είναι ότι δεν

έχει γίνει καμία επέμβαση αναμόρφωση της πλατείας από την αρχική κατασκευή της. Με αυτά λοιπόν τα στοιχεία παρατηρούμε δυο κομμάτια της πλατείας, το ένα να αποτελεί τον βασικό ιστό της πλατείας, περιλαμβάνοντας το κτίριο του Παρθεναγωγείου και πρόκειται για το μεγαλύτερο σε έκταση κομμάτι, συνέχεια του οποίου υπάρχει ένα μικρότερο που ανάμεσα τους υπάρχει κεντρικός δρόμος. Η φύτευση δεν είναι πυκνή ενώ απουσιάζει το υγρό στοιχείο, παράγοντες σημαντικοί τόσο για τη σκίαση όσο και για το δροσισμό του χώρου. Επίσης παρατηρούμε διακοπτόμενες γραμμές περιφραξης του χώρου με τσιμεντένια παρτέρια περιστοιχισμένα με χαμηλή βλάστηση που δεν απομονώνει οπτικά την κυκλοφορία του δρόμου. Επίσης είναι ανύπαρκτη η πρόβλεψη για οποιαδήποτε αναμονή επισκεπτών στη πλατεία καθώς απουσιάζουν καθιστικά παγκάκια με ανάλογη σκίαση και χώροι εκτόνωσης και δραστηριότητας των παιδιών. Για τους παραπάνω λόγους η αρχιτεκτονική παρέμβαση και η μελέτη του χώρου καλείτε να πετύχει την απαλοιφή των αισθητικών και σχεδιαστικών σφαλμάτων της πλατείας, τη διαμόρφωση ενός χώρου βασισμένο σε μοντέρνα αρχιτεκτονικά πρότυπα, να σχεδιαστεί ένας χώρος βιώσιμος, λιτός και συνάμα ιδιαίτερος, που να διαθέτει τη σωστή κλίμακα μεταξύ του νεοκλασικού κτιρίου του παρθεναγωγείου, του ανθρώπου και του χώρου πρασίνου. Παρακάτω οι φωτογραφίες παρουσιάζουν τη σημερινή όψη της πλατείας.

Εικόνα 4: Κάλυψη της πλατείας με καθίσματα από τις γύρω καφετέριες.

Εικόνα 5: Κάλυψη της πλατείας με καθίσματα από τις γύρω καφετέριες.

Εικόνα 6: Το υπόλοιπο κομμάτι της πλατείας που το χωρίζει ο κεντρικός δρόμος.

Εικόνα 7: Μπροστινή όψη του Παρθεναγωγείου στην βορειοανατολική πλευρά της πλατείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

2.1 ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ

Εφόσον ο υπό μελέτη χώρος αποτελεί κεντρικό σημείο της πόλης και πέρασμα των κατοίκων και των επισκεπτών της από τον οδικό άξονα γύρω από την πλατεία, εισάγοντας τους στον κύριο πυρήνα της πόλης, βασικό κριτήριο για τη διαμόρφωση της πλατείας είναι το αισθητικό αποτέλεσμα, λαμβάνοντας υπόψη την ιστορία και την ανάδειξη του.

Στόχος της μελέτης είναι η δημιουργία μιας φύτευσης που να συνδυάζει **χρώμα**, **βάθος** (μεγαλώνοντας τα όρια της πλατείας), φως και σκίαση (όπου αυτό απαιτείται), **κίνηση** (μέσα από προσβάσιμους χώρους για το κοινό), **ελευθερία**.

ΣΤΟΧΟΙ

- Οι όσο το δυνατόν λιγότερες παρεμβάσεις, έτσι ώστε η πλατεία να διατηρήσει τον απλό και λιτό της χαρακτήρα.
- Η επιλογή, ειδών φυτών πλήρως εναρμονισμένων με το φυσικό περιβάλλον της περιοχής, προσθέτοντας μόνο μερικές πινελιές χρωμάτων μέσα από θαμνώδη και βολβώδη είδη, δίνοντας έμφαση στο κτίριο του Παρθεναγωγείου και στις προτομές των ηρώων, θυμίζοντας στον επισκέπτη την εποχή της καλαισθητής, κλασικής αρχιτεκτονικής στις αρχές του προηγούμενου αιώνα.
- Τέλος λαμβάνοντας υπόψη το φυσικό περιβάλλον της περιοχής, το σχέδιο θα κινηθεί σ' έναν άξονα με τα παρακάτω βασικά στοιχεία: τη χαμηλή βλάστηση, την απαλή πράσινη απόχρωση των δένδρων και τα ξηροφυτικά είδη. Στοιχεία που αποκαλύπτουν την άγρια φύση της περιοχής με λίγες βροχές το χειμώνα και παρατεταμένη ξηρασία ιδίως τους καλοκαιρινούς μήνες, επομένως ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός έχει στόχο να εξασφαλίσει έναν προσιτό και προσβάσιμο χώρο στους κατοίκους της συμβατό με το ευρύτερο φυσικό περιβάλλον του τόπου. Εκτός όμως από ένα χώρο αναψυχής, σίγουρα μια βόλτα στη πλατεία θα αποσκοπεί στο να ενισχύει το αίσθημα τιμής και υπερηφάνειας, υπενθυμίζοντας στους νεότερους τους αγώνες των εθνικών ηρώων που έπεσαν στην Μάνη στο πεδίο της μάχης

πολεμώντας για την απελευθέρωση της Ελλάδας. (Ανανιάδου-Τζημοπούλου, Μαίρη, 1999)

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ

- Η αναπαλαίωση του κτηρίου είναι δρομολογημένη μέσα στον επόμενο χρόνο όπου θα λειτουργήσει ως μουσείο
- Η τοπική κοινωνία διακατέχεται από συντηρητική νοοτροπία δεν προβλέπεται να είναι ιδιαίτερα δεκτική σε μεγάλες και απότομες αλλαγές.
- Η πλατεία σήμερα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για περίπατο, καθώς αυτή η δραστηριότητα διακόπτεται από τραπέζια και καρέκλες των γύρω αναψυκτηρίων που έχουν καταλάβει την πλατεία. Ο προτεινόμενος σχεδιασμός θα ελευθερώσει το χώρο και ο επισκέπτης θα έχει περισσότερο χώρο δραστηριοποίησης.

2.2 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Η επιλογή των φυτικών ειδών έγινε με βάση το κλίμα και το χαρακτήρα της περιοχής. Η βλάστηση πρέπει να φαντάζει άγρια και λιτή, εναρμονισμένη με το φυσικό περιβάλλον της περιοχής. Προτιμήθηκαν ξηροθερμικά είδη για να ταιριάζουν με τη φυσιογνωμία της περιοχής. Τα ανθοφόρα είδη ταξινομήθηκαν στους χώρους πρασίνου της πλατείας ανάλογα με τις χρωματικές τους αντιθέσεις, έτσι ώστε να προκαλούν στον επισκέπτη αίσθημα ευφορίας και ηρεμίας. Εποχιακά ανθοφόρα προτιμήθηκαν στα παρτέρια, που είναι τοποθετημένα τα αγάλματα των ηρώων, σαν απόδοση τιμής στους προεπαναστατικούς ήρωες που θέλησαν να μεταδώσουν το μήνυμα της ελευθερίας. Τα κυπαρίσσια τοποθετήθηκαν στις «πύλες» της πλατείας για να δίνουν τόνο «ιερότητας» κατά την είσοδο στο χώρο. Τα δένδρα που θα κλαδεύονται αυστηρά για να δίνεται έμφαση στο ξυλώδη ιστό, χωρίς ιδιαίτερο φύλλωμα και αυτό διότι θέλουμε να τονίσουμε «το άγριο της Μάνης» Συνολικά πάντως το σκεπτικό πάνω στο οποίο είναι δομημένη όλη η εργασία υπάγεται στο γενικότερο νόημα: **«Εδώ στην άγρια Μάνη, φύτεψε ο σπόρος της ελευθερίας και επικράτησε το πνεύμα της**

αναγέννησης του αρχαίου ελληνικού κλασικού πολιτισμού». Έτσι στις παρεμβάσεις περιλαμβάνονται:

1. Η τοποθέτηση σιντριβανιού στη μέση της πλατείας νεοκλασικού χαρακτήρα για να δώσει το υδάτινο στοιχείο στο χώρο με τέτοιο τρόπο ώστε να «δένει» με το γενικότερο αφιλόξενο και ξηρό τοπίο.

2. Η αλλαγή του δαπέδου με την τοποθέτηση παραδοσιακής πελεκητής μανιάτικης πέτρας.

3. Η αντικατάσταση των παλαιών με νέα νεοκλασικής αισθητικής παγκάκια τοποθετημένα σε διαφορετικές θέσεις από τις σημερινές.

4. Τέλος ο σχεδιασμό του φωτισμού. Η φωτιστική κάλυψη περιλαμβάνει περιμετρικά χαμηλό κίτρινο φωτισμό από κοντές νεοκλασικού τύπου με κρεμαστές λάμπες ενώ το κτήριο θα «βομβαρδίζεται» από προβολείς με δυνατό λευκό φως και με κατεύθυνση από κάτω προς τα πάνω, αναδεικνύοντας το μνημειακό του χαρακτήρα.

2.3 ΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

Το όλο δομικό σχέδιο που προτείνεται εκφράζει απόλυτα το προαναφερόμενο γενικότερο πλαίσιο. Η παραδοσιακή μανιάτικη πέτρα στην επιφάνεια της πλατείας και η ακανόνιστες μανιάτικες πλάκες που οριοθετούν τα παρτέρια χρησιμοποιήθηκαν για να ταιριάζουν στη γενικότερη παραδοσιακή αρχιτεκτονική τεχνοτροπία της περιοχής. Παράλληλα τα παγκάκια νεοκλασικού τύπου που ελέχθησαν σε συνδυασμό με το επίσης νεοκλασικού τύπου, σιντριβάνι που δίνει αρμονικά το υδάτινο στοιχείο σε ένα κατά τα άλλα όχι και τόσο ταιριαστό τοπίο, εκδηλώνουν το νεοκλασικό χαρακτήρα που θέλουμε να προσδοθεί σε όλη την εργασία. Ταυτόχρονα με τις προτομές αναδεικνύεται ο μνημειακός της χαρακτήρας, ενώ με τις ράμπες και τους κάδους απορριμμάτων εξυπηρετούνται βασικές λειτουργικές απαιτήσεις της πλατείας.

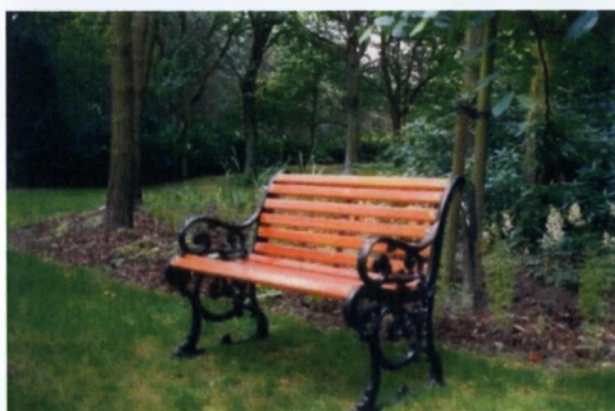
2.3.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ

- **Μανιάτικη πελεκητή πέτρα:** Παραδοσιακή μανιάτικη πέτρα, ακανόνιστου σχήματος, ανοιχτού γκριζου χρώματος, τοποθετημένη περίτεχνα με μικρά κενά μεταξύ των επιμέρους κομματιών.

Εικόνα 8: Μανιάτικη πελεκητή πέτρα.

- **Παγκάκια:** Νεοκλασικού τύπου ξύλινα παγκάκια δύο θέσεων με σιδερένιες βάσεις διαστάσεων 150 x 57 x 90 cm.

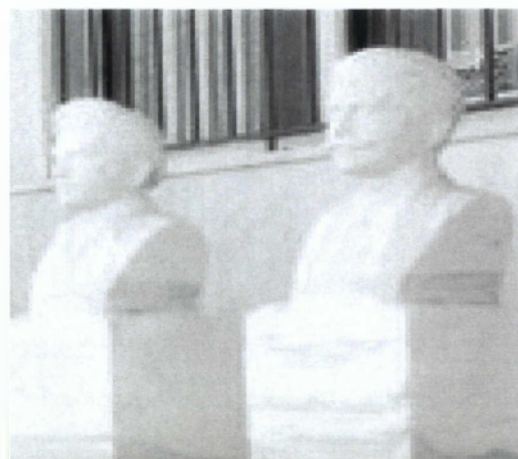
Εικόνα 9: Παγκάκι νεοκλασικού τύπου.

- **Παρτέρια:** Σχηματιζόμενα από ακανόνιστες μανιάτικες πλάκες γκρίζου χρώματος, τοποθετημένες κάθετα στις οριοθετημένες θέσεις των παρτεριών.

Εικόνα 10. Παρτέρι

- **Προτομές:** Δύο μαρμάρινες προτομές με φανταστική απεικόνιση των ηρώων τοποθετημένες σε μαρμάρινη βάση ύψους 1,5 μ. μπροστά στη είσοδο του Παρθεναγωγείου, πλησίον της σκάλας απεικονίζοντας δεξιά τον Παναγιώταρο Βενετσανάκη και αριστερά τον Κωνσταντίνο Κολοκοτρώνη, πατέρα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη.

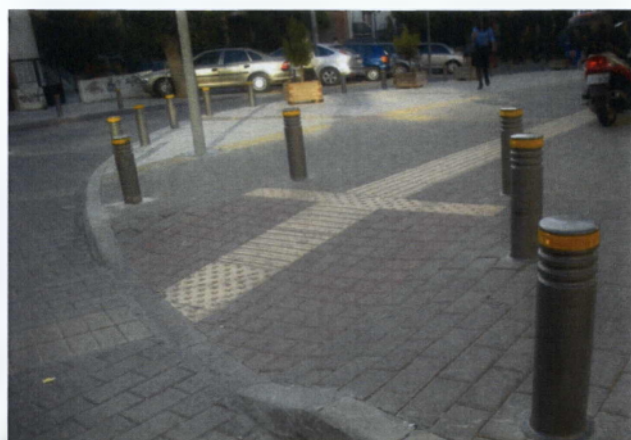
Εικόνα 11: Προτομές των αγωνιστών.

- **Σιντριβάνι:** Νεοκλασικού τύπου σιντριβάνι με κρυφή ηλεκτρική αντλία ανακύκλωσης νερού, με μαρμάρινο κορμό διαστάσεων 2 μέτρων και μαρμάρινης λεκάνης πλάτους 2 μέτρων. Τοποθετημένο στη νότια πλευρά της πλατείας, με παγκάκια και καλλωπιστικά δένδρα για τη σκίαση της περιοχής, προς αναψυχή των επισκεπτών.

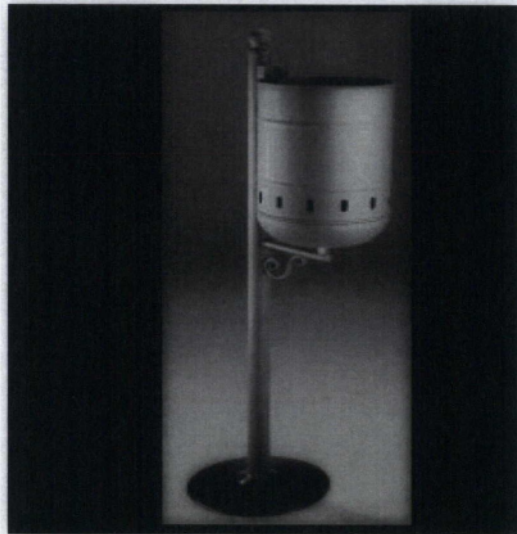
Εικόνα 12: Σιντριβάνι(φωτογραφία από πλατεία Μεταξουργείου.

- **Ράμπα εύκολης πρόσβασης :** Τοποθετημένες στις εισόδους της πλατείας ως συνέχεια της, από μανιάτικη πελεκητή πέτρα ίδια με το υπόλοιπο δάπεδο.

Εικόνα 13: Ράμπα εύκολης πρόσβασης.

- **Κάδοι απορριμμάτων:** Κάδος σκουπιδιών κυλινδρικός που φέρεται σε κολώνα ύψους 1,5 μέτρων για να στερεώνεται στο έδαφος. Ιδανικός για χώρους με αισθητική όπως πλατείες. Κάδοι από γαλβανισμένο μέταλλο πολυεστερικής βαφής που χρησιμοποιούνται από το Δήμο Ανατολικής Μάνης προς διευκόλυνση των εργασιών καθαριότητας, τοποθετημένοι στις προβλεπόμενες θέσεις του σχεδίου.

Εικόνα 14: Κάδος απορριμμάτων.

2.3.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η πρόταση για το δομικό σχεδιασμό της πλατείας περιλαμβάνει μόνο μικρές παρεμβάσεις στη μορφή και τη φυσιογνωμία της πλατείας. Οι βασικές αλλαγές στο χώρο αφορούν επιλογή υλικών πιο εναρμονισμένων στο περιβάλλον της Μάνης και της πόλης του Γυθείου, δημιουργία εύκολης πρόσβασης σε άτομα με ειδικές ανάγκες και χρήση από όλους, αλλά και μετατροπή της πλατείας σε χώρο αναψυχής και μνήμης των ηρώων της Μάνης.

Σύμφωνα με τη μελέτη και τη σχεδίαση, αφού απομακρυνθούν τα σκέπαστρα και τα τραπεζοκαθίσματα από τις γύρω καφετέριες, οι εργασίες θα ξεκινήσουν με το ξήλωμα του υπάρχοντος δαπέδου, παρτεριών, φυτών, κολώνων φωτισμού και οποιουδήποτε άχρηστου υλικού. Στη συνέχεια θα ακολουθήσουν οι παρακάτω εργασίες, με τη σειρά που θα πραγματοποιηθούν:

- ✓ Οριοθέτηση των παρτεριών,
- ✓ Οριοθέτηση θέσεων των προτομών και του σιντριβανιού και κατασκευή τσιμεντένιας βάσης από οπλισμένο σκυρόδεμα,
- ✓ Τσιμεντόστρωση της επιφάνειας της πλατείας, περιμετρικά των παρτεριών,
- ✓ Οριοθέτηση και κατασκευή τσιμεντένιων βάσεων στις θέσεις κρυφού φωτισμού περιμετρικά του κτιρίου, των προτομών και εγκατάστασης των κολώνων φωτισμού περιμετρικά της πλατείας,
- ✓ Μετά την εγκατάσταση του αρδευτικού και ηλεκτροδοτικού δικτύου, επένδυση του δαπέδου της πλατείας με τη μανιάτικη πελεκητή πέτρα.
- ✓ Κατασκευή ραμπών αναπήρων και θέσεων για κάδους απορριμμάτων
- ✓ Τοποθέτηση πέτρινων κάθετα τοποθετημένων πλακών στα όρια των παρτεριών και γέμισμα τους με χώμα.
- ✓ Τοποθέτηση στις βάσεις, των προτομών και του σιντριβανιού

2.4 ΦΩΤΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

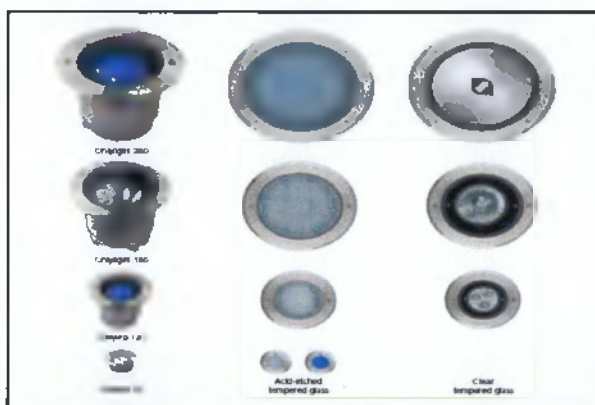
Απαραίτητο στοιχείο στην ολοκλήρωση της διαμόρφωσης του περιβάλλοντα χώρου της πλατείας είναι η τοποθέτηση επαρκούς φωτισμού σε όλο το μήκος της πλατείας, για την ανάδειξη της διαμόρφωσης του χώρου, τη θέαση του από το δρόμο και την εξασφάλιση άνετης και ασφαλούς κίνησης του επισκέπτη κατά τη διάρκεια της νύχτας. Το κύριο στοιχείο της πλατείας που πρέπει να αναδειχθεί είναι το κτίριο του παρθεναγωγείου και αυτό μπορεί να γίνει με ποικίλους τρόπους. Ο συνηθέστερος τρόπος φωτισμού κτιρίων συνίσταται στην τοποθέτηση προβολέων μικρής ισχύος, στις εξωτερικές ποδιές των παραθύρων ή και επίτοιχα, ώστε να φωτίζουν τις εξωτερικές όψεις, με δέσμες λευκού έντονου φωτός από κάτω προς τα πάνω, που έχουν τοποθετηθεί σε ικανή απόσταση ώστε να φωτίζεται ομοιόμορφα το κτίριο και να αποφεύγονται οι θεατρικές εντάσεις φωτισμού.

Επειδή πρόκειται για τον φωτισμό ιστορικού κτιρίου, παράλληλα με όλες τις άλλες παραμέτρους, πρέπει να ληφθεί υπόψη και η ιστορική αναφορά του φωτιζόμενου θέματος, έτσι ώστε το τελικό οπτικό αποτέλεσμα να είναι κατά το δυνατό σύμφωνο ακόμη και με την ιστορική εποχή στην οποία το μνημείο παραπέμπει. Στη περίπτωση της παρούσας μελέτης το φωτιστικό σχέδιο της πλατείας Παρθεναγωγείου περιλαμβάνει την ανάδειξη του νεοκλασικού κτιρίου του Παρθεναγωγείου με φωτιστικό υπόγειο σπώτ εξωτερικού χώρου, με τον ίδιο τρόπο θα φωτίζονται τα δυο αγάλματα στα προπύλαια της πλατείας και με λάμπες αλουμινίου θα χρησιμοποιηθούν για το φωτισμό της πλατείας. Η πηγή φωτισμού που θα διανέμεται σε κάθε παροχή, στο χώρο της πλατείας θα βρίσκεται σ' ένα σταθερό σημείο στο φωτιστικό σχέδιο.

Η πλατεία και τα πεζοδρόμια γύρω από το κτίριο του Παρθεναγωγείου φωτίζονται με επίστυλα νεοκλασικής γραμμής φωτιστικά σώματα καλής ποιότητας, συνολικού αριθμού 31 φανοστατών, τοποθετημένα σε ίσες αποστάσεις 10 μ περίπου μεταξύ τους. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκαν φωτιστικά παραδοσιακού τύπου με κολώνα από χυτοσίδηρο με λαμπτήρες 400W.

2.4.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΛΙΚΩΝ ΦΩΤΙΣΜΟΥ

Χρησιμοποιήθηκαν περιμετρικά του κτιρίου φωτιστικά υπόγεια σπότ εξωτερικού χώρου , διαστάσεων Υ: 7cm, Δ: 11cm, λαμπτήρων, 5X1W LED λευκού χρώματος. Ο διασκορπιστής είναι από γυαλί, είτε από αδιάφανο, επεξεργασμένο με οξύ, ή διάφανο ενισχυμένο. Το σώμα φωτιστικού και η επίγεια όψη είναι από ανοξείδωτο ατσάλι. Ενώ το κουτί για εγκατάσταση είναι μέσα σετσιμεντένια κατασκευή, φτιαγμένο από πολυπροπυλένιο.

Εικόνα 15: Φωτιστικό υπόγειο σπότ εξωτερικού χώρου.

Σε ότι αφορά το φωτισμό της πλατείας θα χρησιμοποιηθούν σώματα λαμπτήρων με κεφαλές αλουμινίου 3Φ με φανάρια 35εκ.

Εικόνα 16: Φωτιστικό σώμα νεοκλασικού τύπου.

2.4.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ

- ✓ Μετά τη τσιμεντόστρωση του δαπέδου και των τσιμεντένιων βάσεων στις θέσεις κρυφού φωτισμού γίνεται εγκατάσταση του υποδαπέδιου ηλεκτροδοτικού δικτύου
- ✓ Ακολουθεί εγκατάσταση αναμονών στις βάσεις των φωτιστικών.
- ✓ Δοκιμαστική σύνδεση των αναμονών των σπώτ και των φανοστατών με το ηλεκτροδοτικό δίκτυο και έλεγχος ομαλής λειτουργίας του δικτύου.
- ✓ Μετά τη πλακόστρωση ακολουθεί εγκατάσταση κολώνων φωτισμού νεοκλασικού τύπου, χωνευτών σπώτ και σύνδεση τους με το υποδαπέδιο δίκτυο.
- ✓ Τέλος ενεργοποίηση της παροχής ρεύματος και έλεγχος ομαλής λειτουργίας φωτισμού, για τυχόν επιδιορθώσεις.

2.5. ΦΥΤΕΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Ο σχεδιασμός και η επιλογή των φυτών έγινε με βάση τη γενικότερη φιλοσοφία της πτυχιακής εργασίας, φυσικά χρώματα, είδη από τη χλωρίδα της Μάνης, προσαρμοσμένα στο κλίμα της, εξασφάλιση ανθοφορίας καθ'όλη τη διάρκεια του έτους και τέλος τη δημιουργία ενός ευχάριστα επισκέψιμου χώρου μέσα στο κέντρο της πόλης.

Επιλέγηκαν λοιπόν είδη με απαλά χρώματα, ξερικά και αυτοφυή, με ελάχιστες απαιτήσεις νερού τους θερινούς μήνες-για το λόγο αυτό αποφεύχθει το γκαζόν στο χώρο της πλατείας- .Η ελιά και το κυπαρίσσι, η επιλογή τους είναι συνυφασμένη με την ιερότητα του χώρου και των ιερών προσώπων της επανάστασης που τιμώνται με την αναπαράστασή τους. Τα φυλλοβόλα είδη επιλέχθηκαν για την εντυπωσιακή ανθοφορία και το φύλλωμα τους στις αρχές της άνοιξης και σαν δείκτες των εποχών για τους κατοίκους της πόλης. Τα αειθαλή σε συνδυασμό με τα φυλλοβόλα είδη δημιουργούν μεγάλη ακτίνα σκιάς τους θερινούς μήνες, βελτιώνοντας το μικροκλίμα της πλατείας, ενώ τα κενά που δημιουργούνται το χειμώνα από τη φυλλόπτωση εξασφαλίζουν περισσότερο ήλιο.

Τέλος η πλούσια ανθοφορία σε γραμμική φύτευση σε όλα τα παρτέρια με αρωματικά φυτά (αρμπαρόριζα, ρείκι, δενδρολίβανο, θυμάρι και λεβάντα), τα βολβώδη (νάρκισσός, ντάλια, ίριδα, τουλίπα και γκαζάνια) και οι μεσαίου μεγέθους θάμνοι (τριανταφυλλιά και λαντάνα) χαρίζουν στον επισκέπτη ένα αίσθημα ευφορίας και χαλάρωσης καθ'όλη τη διάρκεια της παραμονής του στη πλατεία.

2.5.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

1. Κουτσουπιά (*Cercis siliquastrum*, της οικογένειας Leguminosae)

Εικόνα 17: Κουτσουπιά

Η *Cercis siliquastrum* είναι δένδρο φυλλοβόλο με πολύ ωραίο πράσινο φύλλωμα, φθάνει το 10 μ. ύψος, αυτοφυές σ' όλα σχεδόν τα βουνά της Ελλάδας, στη Μικρά Ασία και στη Μεσόγειο.

Ο φλοιός του κορμού έχει γκριζόμαυρο έως γκριζοκάστανο χρώμα, ελαφρά ανώμαλη υφή, με εσοχές και εξοχές. Τα φύλλα είναι έμμισχα, εναλλάσσονται, είναι κυκλικά έως νεφροειδή, διαμέτρου 5-10εκ., ανοιχτού πράσινου χρωματισμού. Ανθίζει την άνοιξη, τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο ή Μάιο και με εύρος άνθησης που κυμαίνεται από 30 έως 50 ημέρες, πριν την έκπτυξη των φύλλων με άνθη άφθονα, ροδοπόρφυρα, ιδιαίτερης καλλωπιστικής αξίας. Είναι φυτό χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις, κατάλληλο για αμμώδη ή ασβεστώδη εδάφη.

Επιλέχθηκε στο φυτευτικό σχέδιο για την εντυπωσιακή ανθοφορία της, στις αρχές της Άνοιξης, χαρίζοντας μια πινελιά χρώματος ανάμεσα στο πράσινο της βελανιδιάς και της χαρουπιάς. Η κουτσουπιά θα χρησιμοποιηθεί σαν εποχικός δείκτης μετάβασης από το χειμώνα στην Άνοιξη. (Καταρτζής Ν.Α., 1999)

2. Βελανιδιά (*Quercus rubra*, της οικογένειας Fagaceae)

Εικόνα 18: Βελανιδιά

Η βελανιδιά είναι δένδρο φυλλοβόλο, γρήγορης ανάπτυξης, με απλωτή και ψηλή κόμη, ύψους έως 25 μ. Ο κορμός του δένδρου είναι μαλακός με φαιό-καφέ ή σκούρο φαιό χρώμα. Τα φύλλα είναι ελλειψοειδή με λοβούς βαθυπράσινου χρώματος που γίνονται κόκκινα ή κόκκινο-καφέ το φθινόπωρο.

Ευνοείται από βαθιά, γόνιμα, καλά στραγγιζόμενα, μη ασβεστούχα εδάφη και εκθέσεις ηλιαζόμενες ή ημισκιερές. Αντέχει στις χαμηλές θερμοκρασίες. Δικαιολογεί την παρουσία του μέσα στο φυτευτικό σχέδιο, εφόσον είναι ένα αυτοφυές δέντρο των Ελληνικών βουνών μας και αρμονικά προσαρμοσμένο στο Μεσογειακό κλίμα, χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις σε νερό και έδαφος. Εκτιμάται στην κηποτεχνία για τους φθινοπωρινούς χρωματισμούς του φυλλώματος και συστήνεται για μεμονωμένες φυτεύσεις σε μεγάλης έκτασης φυτεύσεις. (Καταρτζής Ν..Α., 1999)

3. Ελιά (*Olea europaea*, της οικογένειας *Oleaceae*)

Εικόνα 19: Ελιά

Η ελιά είναι δένδρο αειθαλές με ωραία σφαιρική κόμη, αιωνόβιο, βραδείας ανάπτυξης, ύψους ως 10 μ. Φέρει λογχοειδή φύλλα που στην πάνω επιφάνεια είναι γυαλιστερά, δερματώδη, σκουροπράσινα και στην κάτω λευκά-γκρίζα.

Τα άνθη της παρουσιάζονται από τέλη Απριλίου μέχρι τέλη Μαΐου ανάλογα με την περιοχή και έχουν χρώμα λευκό. Οι καρποί ωριμάζουν από Οκτώβριο έως Ιανουάριο και έχουν χρώμα μαύρο. Αποτελεί δένδρο ευρείας προσαρμοστικότητας με μικρές απαιτήσεις σε εδάφη και νερό. Είναι πολύ ανθεκτικό στη ρύπανση της ατμόσφαιρας και τα σταγονίδια της θάλασσας.

Η Ελιά πλέον χρησιμοποιείται σαν καλλωπιστικό δένδρο σε πλατείες, πάρκα και κήπους για το λόγο, ότι παίρνει το επιθυμητό σχήμα με κλάδεμα μόρφωσης, αποφεύγοντας την ανεπιθύμητη καρποφορία της. Από όλα τα δέντρα της πλατείας θα κλαδεύεται αυστηρά για να αναδεικνύεται ο γκριζόλευκος κορμός της και τοποθετήθηκε σε δενδροστοιχίες. (Καταρτζής Ν..Α., 1999)

4. Κυπαρίσσι ορθόκλαδο (*Cupressus sempervirens*, της οικογένειας Cupressaceae)

Εικόνα 20: Κυπαρίσσι

Ανήκει στην οικογένεια των κωνοφόρων δένδρων, είναι αειθαλές, γρήγορης ανάπτυξης, ύψους 15-25 μ. Έχει κωνική κόμη, σκουροπράσινη και κλαδιά όρθια (αρσενικό) ή πλάγια (θηλυκό). Είναι φυτό ανθεκτικό στη ζέστη, την ξηρασία, τα ασβεστώδη εδάφη και σε παραθαλάσσιες φυτεύσεις.

Τοποθετήθηκε σε μεμονωμένες φυτεύσεις στις φυσικές πύλες εισόδου της πλατείας. Το ορθόκλαδο σχήμα του χαρίζει ένα αίσθημα ιερότητας στον επισκέπτη που εισέρχεται στην πλατεία. (Καταρτζής Ν..Α., 1999)

5. Χαρουπιά, (*Ceratonia siliqua*, της οικογένειας Pedaliaceae)

Η χαρουπιά είναι δένδρο αειθαλές, μακρόβιο, ύψους 10-12 μ., με σχετικά σφαιρική πολύ κομψή κόμη. Έχει δερματώδη, βαθυπράσινα φύλλα. Είναι φυτό συνήθως δίοικο και σπανίως μόνοικο. Εμφανίζει κατά το φθινόπωρο κιτρινωπά άνθη με ιδιαίτερη οσμή. Παράγει καρπούς μακρόστενους, καστανοκόκκινους (χαρούπια). Είναι φυτό ανθεκτικό στη ξηρασία και την ατμοσφαιρική ρύπανση.

Αναπτύσσεται και σε εδάφη φτωχά, ασβεστώδη, βραχώδη, με λιγιστό χώμα. Κατάλληλο για παραθαλάσσιες φυτεύσεις και για πολύ ξηροθερμικές περιοχές.

Προτιμήθηκε στον φυτευτικό σχεδιασμό της πλατείας για τις μικρές απαιτήσεις του σε νερό, ιδιαίτερα τους ξηροθερμικούς μήνες και γιατί ταιριάζει με το φυσικό περιβάλλον της Μάνης. (Καταρτζής Ν.Α., 1999)

6. Τριανταφυλλιά (*Rosa spp*, της οικογένειας *Rosaceae*)

Εικόνα 22: Τριανταφυλλιά

Η τριανταφυλλιά είναι πολυετής θάμνος, φυλλοβόλος ή αειθαλής, ανάλογα το είδος, με σύνθετα φύλλα που αποτελούνται από τρία έως επτά φυλλάκια. Ο βλαστός δεν επιμηκύνεται απεριόριστα με επάκριο οφθαλμό, αλλά αφού αναπτύξει αρκετό μήκος και φύλλα, καταλήγει σε έναν ή περισσότερους ανθοφόρους οφθαλμούς. Η αναβλάστηση γίνεται από τους πλάγιους οφθαλμούς του βλαστού στις μασχάλες των φύλλων, που με τη σειρά τους καταλήγουν σε έναν ή περισσότερους ανθοφόρους οφθαλμούς και με αυτόν τον τρόπο ο κύκλος βλάστηση-άνθιση επαναλαμβάνεται.

Η φύτευση των φυτών μπορεί να γίνει το φθινόπωρο ή την άνοιξη. Επίσης προτιμά καλά φωτιζόμενες θέσεις. Σε θερμοκρασία κάτω των 5°C η τριανταφυλλιά πρέπει να προφυλάσσεται από τους παγετούς.

Η τριανταφυλλιά με τα πλούσια χρώματα έχει ένα εύρος ανθοφορίας γύρω στους εννέα μήνες το χρόνο, επιλέχθηκε για να πλαισιώνει τα αγάλματα της πλατείας, ώστε να είναι ανθισμένα, δημιουργώντας χρωματικές αντιθέσεις με τα υπόλοιπα ποώδη. (Καταρτζής Ν.Α., 1999)

7. Λαντάνα (*Lantana camara*, της οικογένειας Verbenaceae)

Εικόνα 23: Λαντάνα

Αειθαλής θάμνος, γρήγορης ανάπτυξης, ύψους 0,5-1,5μ. Έχει ακανόνιστο σχήμα, γιατί οι βλαστοί του αναπτύσσονται προς όλες τις κατευθύνσεις. Έχει πυκνή βλάστηση με αντίθετα ωοειδή επιμήκη φύλλα έως καρδίοσχημα, οξύληκτα, οδοντωτά, τριχωτά, πολύ σκληρά στην υφή. Τα άνθη είναι στην αρχή κίτρινα, ρόδινα ή πορτοκαλί, που έπειτα γίνονται κόκκινο-ιώδη, σε ταξιανθία ημισφαιρικών κεφαλών. Ανθίζει από τα μέσα Απριλίου μέχρι τα μέσα Νοεμβρίου.

Η ανάπτυξη της είναι ανάλογη της ποικιλίας. Είναι εύκολη στην καλλιέργεια, χωρίς εδαφικές απαιτήσεις, ευαίσθητη στο ψύχος, ανθεκτική σε παραθαλάσσιες περιοχές.

Κατάλληλη για φυτικές μπορντούρες, συστάδες, βραχόκηπους, γλάστρες και εδαφοκάλυψη. Συστήνεται κάθε χρόνο αρχές της άνοιξης να κλαδεύεται αυστηρά για ανανεωμένη βλάστηση και πλούσια ανθοφορία. Επιλέχθηκε για τη πλούσια ανθοφορία της χαρίζοντας έντονο χρώμα ανάμεσα στα υπόλοιπα θαμνώδη φυτά. (Καταρτζής Ν.Α., 1999)

7. Λεβάντα (*Lavandula angustifolia*, της οικογένειας Lamiaceae)

Εικόνα 24: Λεβάντα

Η λεβάντα είναι φυτό φρυγανώδες, αρωματικό, αειθαλές, ύψους 40-80εκ., αειθαλής θάμνος, με στελέχη χωρίς διακλαδώσεις και άνθη αρωματικά, γκρι-ασημόχρωμα από τον Ιούνιο- Ιούλιο αναδύονται στάχεις αρωματικών λουλουδιών. Προτιμά ηλιαζόμενες θέσεις, ανθεκτικό στη ξηρασία, σε ασβεστώδη εδάφη και παραθαλάσσιες περιοχές. Κατάλληλο για χαμηλές μπορντούρες, τοποθετήθηκε σε γραμμικές φυτεύσεις κατά μήκος των παρτεριών της πλατείας. Χρησιμοποιήθηκε για τις αρωματικές της ιδιότητες την εκπλήρωση του στόχου της εναρμόνισης με το γενικότερο φυσικό περιβάλλον της περιοχής. (Σφήκας Γ., 1998)

8. Θυμάρι (*Thymus capitata*, της οικογένειας Labiatae)

Εικόνα 25: Θυμάρι

Το θυμάρι είναι φρύγανο αρωματικό με γκριζοπράσινο φύλλωμα, ύψους ως 30 εκ. Φέρει μοβ άνθη το καλοκαίρι που έλκουν τις μέλισσες. Φυτό μικρών απαιτήσεων, αναπτύσσεται άριστα σε ξηρά και άγονα εδάφη. Κατάλληλο για εδαφοκάλυψη άγονων εδαφών. Χρησιμοποιήθηκε για τους ίδιους λόγους με τη λεβάντα. (Σφήκας Γ., 1998)

9. Δενδρολίβανο (*Rosmarinus officinalis*, της οικογένειας Labiatae)

Εικόνα 26: Δενδρολίβανο

Αειθαλής θάμνος, συμπαγής, γρήγορης ανάπτυξης, που φτάνει το ύψος των 1-1,5 μ. είδος κοινό της Ελληνικής χλωρίδας.

Τα φύλλα του είναι αρωματικά και ανθίζει παρατεταμένα από Μάρτιο έως Οκτώβριο. Τα άνθη του έχουν μπλε χρώμα, και βρίσκονται πάνω στο φυτό από την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο

Φυτό ανθεκτικό στη ξηρασία, κατάλληλο για παραθαλάσσιες περιοχές και ασβεστώδη ή πετρώδη εδάφη.

Φυτεύεται σε βραχόκηπους, σε ομάδες, για εδαφοκάλυψη. Χρησιμοποιήθηκε για τους ίδιους λόγους με τη λεβάντα και το θυμάρι. (Σφήκας Γ., 1998)

11. Αρμπαρόριζα (*Pelargonium capitatum*, της οικογένειας Geraniaceae)

Εικόνα 27: Αρμπαρόριζα

Γένος με 100 περίπου είδη πολυετών ποωδών φυτών, ιθαγενών των εύκρατων χωρών του κόσμου. Το *Pelargonium capitatum* είναι αειθαλές πολυετές φυτό, ιθαγενές της νότιας Αφρικής, με ρωμαλέα και ζωηρή βλάστηση.

Έχει ύψος 60-90εκ. και 40-60εκ. πλάτος και μπορεί και περισσότερο. Τα φύλλα του είναι πράσινου χρώματος ενώ τα άνθη του είναι μοβ, ρόδινα, λευκά, πολλά μαζί σε ταξιανθίες.

Πολλαπλασιάζεται την άνοιξη με σπόρο και μοσχεύματα, που παίρνονται από μη ανθοφόρους βλαστούς.

Επιλέχθηκε για την ανθεκτικότητά του στη ξηρασία και χρησιμοποιήθηκε για εδαφοκάλυψη σε πολλά σημεία καθ' όλο το μήκος της πλατείας. (Σφήκας Γ., 1998)

12. Ρείκι (*Erica erigena*, της οικογένειας Ericaceae)

Εικόνα 28: Ρείκι

Γένος που περιλαμβάνει πάνω από 700 είδη και ποικιλίες αειθαλών θάμνων από πολύ μικρή (20cm) έως μεγαλύτερη ανάπτυξη (3μ.).

Ανθίζουν συνήθως χειμώνα και άνοιξη, υπάρχουν όμως και είδη που ανθίζουν όλο το χρόνο. Το χρώμα των ανθέων ποικίλει ανάλογα με την ποικιλία (λευκά, ρόδινα, κόκκινα κλπ.). Τα άνθη τους έλκουν τις μέλισσες, έχουν μικρές απαιτήσεις σε νερό, αντέχουν στο ψύχος, απαιτούν όξινα εδάφη.

Χρησιμοποιήθηκε για εδαφοκάλυψη ανάμεσα στα αειθαλή και φυλλοβόλα είδη δένδρων. (Σφήκας Γ., 1998)

13. Μολόχα (*Pelargonium sp.* της οικογένειας Geraniaceae)

Εικόνα 29: Μολόχα

Η μολόχα ή γεράνιο ή πελαργόνιο είναι γένος με εκατό είδη πολυετών ποωδών φυτών, ιθαγενών των εύκρατων χωρών του κόσμου. Ανάλογα το είδος το ύψος κυμαίνεται από 30-50 εκ. με φύλλα, είτε καρδιόσχημα, είτε κυκλικά, σιλιπνά, πεντάλοβα ή γωνιώδη, είτε ωσειδή.

Τα γεράνια έχουν πολύ μεγάλο εύρος άνθισης, γιατί ανθίζουν συνέχεια από το Μάιο μέχρι τους πρώτους παγερούς μήνες. Αναπτύσσεται σε όλα τα εδάφη του κήπου, αλλά ευδοκιμούν στα ηλιαζόμενα, τακτικά αρδευόμενα και καλά στραγγιζόμενα εδάφη.

Τα γεράνια στη πλατεία διακοσμούν τα παρτέρια της πλατείας. Επιλέχθηκε γιατί έχει ένα βασικό πλεονέκτημα σε σχέση με τα υπόλοιπα πολυετή φυτά, ανθίζει συνέχεια, έχοντας τη μεγαλύτερη διάρκεια ανθοφορίας. Έτσι καλύπτει τα κενά, ειδικά τους χειμερινούς μήνες, μέχρι την επόμενη ανθοφορία των βολβών.

14. Βιγκόνια (*Begonia sp.* της οικογένειας *Begoniaceae*)

Εικόνα 30: Βιγκόνια

Η Βιγκόνια είναι κονδυλώδες φυτό ύψους 20-60 εκ. ανάλογα με τη ποικιλία. Τα άνθη της έχουν διάφορα χρώματα, όπως κόκκινο, ρόδινο, πορτοκαλί, κίτρινο, λευκό. Ανθίζει το καλοκαίρι και το φθινόπωρο μέχρι τους πρώτους πρώιμους παγετούς.

Φυτεύεται την άνοιξη, προτιμά εδάφη που διατηρούν την υγρασία τους, γι' αυτό φυτεύεται σε φυλλόχωμα και βερμικουλίτη, ημισκιερά και καλά στραγγιζόμενα.

Η Βιγκόνια έχει την ιδιότητα να δημιουργεί εντυπωσιακά ανθικά πλαίσια γι' αυτό και χρησιμοποιείται για μπορντούρες. Ενώ όταν φυτεύεται κατά συστάδες δημιουργεί μορφολογικές και χρωματικές αντιθέσεις. (Καταρτζής Ν.Α., 1992)

15. Γκαζάνια (*Gazania hybrida*, της οικογένειας Compositae)

Εικόνα 31: Γκαζάνια

Υβρίδια αειθαλή προερχόμενα από διασταύρωση της *G. Nivea* με άλλα είδη. Ύψος 20-30cm. Φύλλα λογχοειδή, βαθυπράσινα από πάνω και γκριζα από κάτω. Άνθη διαφόρων χρωμάτων (κύρια σε αποχρώσεις πορτοκαλί και κίτρινου), εμφανιζόμενα τον Απρίλιο και διαρκούντα μέχρι τα πρώτα κρύα.

Κατάλληλα για παραθαλάσσιες περιοχές και για εδαφοκάλυψη. (Καταρτζής Ν.Α., 1992)

16. Τουλίπα (*Tulipa sp.* της οικογένειας Liliaceae)

Εικόνα 32: Τουλίπα

Η τουλίπα είναι από τα πιο ωραία και πιο δημοφιλή βολβώδη καλλωπιστικά στη χώρα μας σε σημαντική έκταση. Έχει καταγωγή από μια μεγάλη περιοχή που περιλαμβάνει τις εξής περιοχές, κεντρική Ασία, το Αφγανιστάν, τον όπου πέρασε στην Ευρώπη το 1560.

Είναι πολυετές ποώδες φυτό ύψους 20-40εκ. που σχηματίζει υπόγεια όργανα με αποθησαυριστικές ουσίες, τους βολβούς, όταν το άνθος και τα φύλλα ξεραθούν οι βολβοί βγαίνουν από το έδαφος και ξαναφυτεύονται το ερχόμενο φθινόπωρο.

Την εποχή που γίνεται η εξαγωγή από το έδαφος, το καλοκαίρι δηλαδή, ο βλαστοφόρος οφθαλμός διαφοροποιείται, ενώ σχηματίζεται η καταβολή του ανθοφόρου οφθαλμού. Έτσι το καλοκαίρι είναι μια περίοδος πολύπλοκων φυσιολογικών αλλαγών που λαμβάνουν χώρα μέσα στο βλαστό. Από την κορυφή του βλαστού βγαίνουν τα πρώτα φύλλα και στη συνέχεια αναπτύσσεται το ανθικό στέλεχος όπου έχει ύψος από 20 εκ περίπου. Κάθε ανθικό στέλεχος φέρει ένα απλό ή διπλό άνθος με έναν ή περισσότερους χρωματισμούς. Οι αποχρώσεις των ανθέων της τουλίπας είναι ανάλογα την ποικιλία, κόκκινα, λευκά, μπλε, κίτρινα, πορτοκαλί, βιολετί, ροζ κ.α. η ανθοφορία διαρκεί μόνο λίγους μήνες, από Μάρτιο-Μάιο.

Η τουλίπα αναπτύσσεται καλά σε αλκαλικά εδάφη ή εδαφικά μίγματα, που έχουν καλή αποστράγγιση και καλό αερισμό, αλλά συγχρόνως πρέπει να διατηρεί και αρκετή υγρασία στο έδαφος της. Παρόλο που ο βολβός της τουλίπας έχει συγκεντρωμένες θρεπτικές ουσίες οι οποίες υποστηρίζουν την ανθοφορία, η λίπανση έχει καλά αποτελέσματα στην ποιότητα των ανθέων.

Αναπτύσσεται σε περιοχές με ήπιο χειμώνα, χωρίς σοβαρούς παγετούς, όπως είναι οι περισσότερες παραθαλάσσιες περιοχές της χώρας μας.

Μαζί με τα υπόλοιπα βολβώδη θα στολίσουν με τα χρώματα τους τα παρτέρια των ηρώων, προσφέροντας την άνοιξη το εντυπωσιακό τους άνθος. (Καταρτζής Ν..Α., 1992)

17. Ίριδα (*Iris* sp. της οικογένειας *Iridaceae*)

Εικόνα 33: Ίριδα

Στο γένος αυτό υπάγονται διακόσια περίπου είδη, πολυετή, ποώδη, βολβώδη, κονδυλώδη ή ριζωματώδη, ιθαγενή των εύκρατων περιοχών. Ανάλογα το είδος έχει ύψος 30-60 εκμ. με άνθη ποικίλων χρωμάτων από κίτρινο, πορτοκαλί, μπρούτζινο, μπλε πορφυρόχρωμα. Οι βολβοί φυτεύονται νωρίς το φθινόπωρο ενώ τα ριζώματα νωρίς του Αύγουστο-Σεπτέμβριο.

Οι βολβοί έχουν περισσότερες απαιτήσεις σε σχέση με τα ριζώματα, προτιμούν περισσότερα εδάφη σε οργανική ουσία. Ενώ είναι ευπαθείς στις χαμηλές θερμοκρασίες.

Συνδυάζεται όμορφα με άλλα βολβώδη ή πολυετή φυτά σε παρτέρια και ανθικά πλαίσια. Στη πλατεία στολίζουν τα παρτέρια των αγαλμάτων, επιτυγχάνοντας το σκοπό για το οποίο φυτεύτηκαν, για τη δημιουργία χρωματικών αντιθέσεων. (Πάλτης, Γιάννης, 2003)

18. Νάρκισσος (*Narcissus sp.* της οικογένειας *Liliaceae*)

Εικόνα 34: Νάρκισσος

Ο Νάρκισσος είναι βολβώδες φυτό. Από τη βάση του οποίου εκπύσσεται μια δέσμη από μακριά και στενά φύλλα, μήκους 40 εκ. και πλάτους 2 εκ. από το κέντρο των οποίων βγαίνουν ένα ή περισσότερα ανθικά στελέχη, μήκους 20-40 εκ. Κάθε ανθικό στέλεχος, παράγει στη κορυφή ένα ή περισσότερα απλά ή διπλά, αρωματικά άνθη λευκού ή κίτρινου χρώματος. Το άνθος του οποίου αποτελείται από το περιάνθιο που έχει λευκό ή κίτρινο χρώμα στο κέντρο του οποίου σχηματίζεται ένας επιμήκης κύλινδρος που λέγεται τρομπέτα ή ένα κοντό, σαν δακτυλίδι κύπελλο. Ανθίζει από τον Ιανουάριο μέχρι τον Απρίλιο ανάλογα τη ποικιλία και την εποχή φύτευσης.

Ο νάρκισσος αναπτύσσεται σε όλα σχεδόν τα εδάφη, αλλά ευδοκίμει στα βαθιά, πλούσια, ηλιαζόμενα και καλά στραγγιζόμενα.

Μπορεί να συγκαλλιεργηθεί με άλλα βολβώδη πολυετή ή ετήσια ανθοκομικά φυτά. Χρησιμοποιείται στην αρχιτεκτονική τοπίου για τη δημιουργία ανθικών πλαισίων. (Καταρτζής Ν. Α., 1992)

19. Ντάλια (*Dahlia sp.* της οικογένειας *Compositae*)

Εικόνα 35: Ντάλια

Ονομάστηκε Ντάλια προς τιμήν του βοτανολόγου, μαθητή του μεγάλου δασκάλου Λινναίου, Andreas Dahl. Είναι πώδες φυτό που αναπτύσσεται γρήγορα. Το φυτό του φτάνει τα 50 εκ. μέχρι τα 2 μ. Οι βλαστοί ξυλοποιούνται λίγο μόνο στη βάση τους. Τα φύλλα του είναι μεγάλα, σύνθετα με οδοντωτή περιφέρεια, τοποθετημένα αντίθετα στο βλαστό. Τα άνθη είναι ταξιανθίες όπως αυτές του χρυσάνθεμου ή αυτές της μαργαρίτας. Είναι δηλαδή, μονά σε μία σειρά γλωσσοειδών ανθιδίων ή διπλά με μεγάλη ποικιλία σε σχήματα και χρώματα, πολύ διακοσμητικά.

Πολλαπλασιάζεται με παραφυάδες ή μέσω της διαίρεσης των βολβών και ριζωμάτων.

Οι ντάλιες γίνονται εύρωστες σε οποιοδήποτε έδαφος με καλή αποστράγγιση και με εμπλουτισμένο με κοπριά, τύρφη και οργανικές ουσίες.

Επιλέχθηκαν για τα εντυπωσιακά τους άνθη και για την παρατεταμένη ανθοφορία τους, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες, μαζί με τα υπόλοιπα ανθοφόρα θα κοσμούν τα παρτέρια των ηρώων. (Καταρτζής Ν..Α., 1992)

20. Ζέρμπερα (*Gerbera spp.* της οικογένειας *Compositae*)

Εικόνα 36: Ζέρμπερα

Η ζέρμπερα ανήκει σε γένος που περιλαμβάνει 70 είδη ποωδών φυτών, τα οποία κατάγονται από την Αφρική ή Ασία. Θεωρείται ένα από τα πιο κομψά λουλούδια, με χρώματα πραγματικά μοναδικά.

Η Ζέρμπερα μπορεί να μείνει ανθισμένη για πολλούς μήνες το χρόνο. Είναι δύσκολο να αντέξει το δυνατό κρύο, ιδιαίτερα όταν αυτό διαρκεί μεγάλο χρονικό διάστημα. Όταν όμως οι κλιματολογικές συνθήκες είναι καλές και το χώμα είναι έφορο, μπορεί να ανθίζει συνεχώς από την άνοιξη, μέχρι το επόμενο φθινόπωρο.

Επιλέχθηκε για το ιδιαίτερης ομορφιάς άνθος της, δημιουργώντας χρωματικές αντιθέσεις με τα υπόλοιπα ανθοφόρα των παρτεριών των ηρώων. (Πάλτης, Γιάννης, 2003)

2.5.2 ΦΥΤΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Για να είναι αξιόπιστο το φυτικό υλικό ορθό είναι να παραδίδεται στο χώρο τοποθέτησης του σε συσκευασία, όπου θα αναγράφεται σε καρτελάκι, το βάρος και η ανάλυση του υλικού, καθώς και η ονομασία της κατασκευάστριας εταιρίας. Επίσης το φυτικό υλικό θα προστατεύεται κατά τη μεταφορά του από φθορές και θα αποθηκεύονται σε ασφαλή χώρο.

οι φυτευτικές εργασίες περιλαμβάνουν τα εξής:

✓ **Προετοιμασία του χώρου**

Όταν πρόκειται να φτιαχτεί ένας καινούριος χώρος πρασίνου πάνω σ' ένα έδαφος ή να επέμβουμε με την εκχέρσωση ενός παλιού, μια από τις πιο κοπιαστικές αλλά ουσιαστικά απαραίτητες εργασίες είναι ο καθαρισμός αυτού από όλα τα άχρηστα υλικά που μπορεί να υπάρχουν εκεί.

✓ **Σκάψιμο του εδάφους**

Η πιο σημαντική δουλειά για τη δημιουργία της πλατείας είναι το σκάψιμο του εδάφους γιατί έτσι βελτιώνεται η υφή του. Η καλλιέργεια του εδάφους γίνεται με ειδικές σκαπτικές μηχανές που σκάβουν το έδαφος σε βάθος έως 30 εκατ. Είναι βέβαια αυτονόητο ότι τέτοιες σκαπτικές μηχανές δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη μικρή έκταση της πλατείας οπότε εκεί γίνεται η χρήση χειροκίνητων εργαλείων, όπως τσάπας, αξίνας, πατόφτυαρου.

✓ **Λίπασμα**

Για τη καλή υγεία και ανάπτυξη του φυτού είναι απαραίτητα δέκα θρεπτικά στοιχεία: άνθρακας, οξυγόνο, υδρογόνο, άζωτο, φώσφορος, κάλιο, ασβέστιο, μαγνήσιο, θείο και σίδηρος. Τον άνθρακα και το οξυγόνο, το φυτό τα προσλαμβάνει από το διοξείδιο του άνθρακα, το υδρογόνο προέρχεται από το νερό, ενώ τα υπόλοιπα τα προσλαμβάνει από το έδαφος, όπου βρίσκονται ως ανταλλάξιμα κατιόντα στο κolloειδή του, ή ως αδιάλυτα άλατα. Τρία από τα στοιχεία αυτά είναι: το άζωτο, ο φώσφορος, το κάλιο, αποτελούν τα μακροστοιχεία επειδή χρειάζονται σε μεγάλες ποσότητες για την κάλυψη των αναγκών του φυτού. Ενώ τα άλλα τέσσερα: ασβέστιο, μαγνήσιο, θείο και σίδηρος αποτελούν τα δευτερεύοντα ή ενδιάμεσα. Υπάρχουν όμως και άλλα στοιχεία που δρουν σε ελάχιστες ποσότητες και έχουν επίδραση στην ανάπτυξη των φυτών και αποτελούν τα ιχνοστοιχεία. Με τη λίπανση αναπληρώνονται οι ποσότητες των κύριων στοιχείων και σε ορισμένες περιπτώσεις προστίθεται το μαγνήσιο και το

ασβέστιο. Τα άλλα στοιχεία υπάρχουν στο έδαφος και δεν προστίθενται με τη λίπανση, εκτός αν παρουσιαστούν τροφοπενίες.

✓ **Στήριξη δένδρων και θάμνων**

Για να έχουν τα φυτά τη δυνατότητα να αναπτυχθούν στο επιθυμητό σχήμα, πρέπει να βοηθηθούν στηρίζοντας τα και δένοντας τα.

Τα ανθοφόρα είδη που έχουν ψηλή ανάπτυξη, μπορούν να στηριχθούν με απλό δέσιμο πάνω σε γερό πάσσαλο. Τα τρυφερά όμως βλαστάρια χρειάζονται καλάμια για να δεθούν. Τα αδύναμα και χαμηλά βλαστάρια είναι περισσότερα εμφανίσιμα όταν στηριχθούν με μικρά καλάμια. Τα φυτά όμως που φτιάχνουν ένα μακρύ ανθοφόρο στέλεχος όπως, π.χ. οι γλαδιόλες, θα στηριχθούν με ένα αρκετά μακρύ καλάμι.

Τα δένδρα και οι θάμνοι χρειάζονται δυνατούς πασσάλους για να στηριχθούν. Οι πάσσαλοι πρέπει να φυτεύονται στο χώμα σε βάθος τουλάχιστον 60 εκ., τη στιγμή που φυτεύεται το δένδρο και ο θάμνος. Το δέσιμο πρέπει να γίνει κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μην δημιουργηθούν πληγές πάνω στα φυτά. Ένας σωστός τρόπος είναι το δέσιμο πάνω σε κομμάτι ελαστικού ή ένα κομμάτι τσουβάλι.

2.6 ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Για την άρδευση των φυτών για χρησιμοποιηθεί σύστημα αυτόματης στάγδην άρδευσης.

2.6.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ

Ένα δίκτυο άρδευσης με σταγόνες αποτελείται από τα εξής κύρια τμήματα:

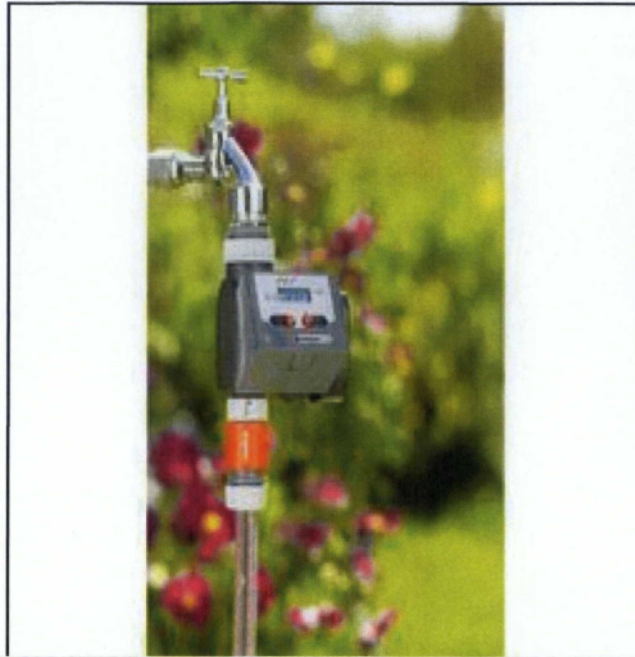
- ✓ Πηγή τροφοδοσίας
- ✓ Κεφαλή του δικτύου
- ✓ Σταλλακτοφόροι σωλήνες
- ✓ Διανεμητές, σταλλάκτες,

Εικόνα 37: Ρακόρ κοχλιωτά 16 bar.

Εικόνα 38: Μπεκ-σταλάκτες φερόμενα σε λάστιχο φ16-φ120 και αντοχή σε πίεση 4-16 Atm.

Εικόνα 39: Προγραμματιστής ποτίσματος.

Χρησιμοποιούνται πρωτεύοντες και δευτερεύοντες σωλήνες(όπως και στη περίπτωση των εκτοξευτήρων) που μεταφέρουν το νερό από την κεφαλή στους πλευρικούς σωλήνες, οι οποίοι φέρουν τους διανεμητές. Είναι κατασκευασμένοι από πολυαιθυλένιο, με μεγαλύτερη εξωτερική διάμετρο από εκείνη των πλευρικών.

Οι δευτερεύοντες σωλήνες είναι μικρότερης διαμέτρου και θα τοποθετηθούν κάθετα ή παράλληλα προς τους κύριους. Γενικά για τη σύνδεση των σωλήνων μεταξύ τους και την εγκατάσταση ενός αρδευτικού δικτύου, χρησιμοποιούμε μια μεγάλη ποικιλία εξαρτημάτων συνδεσμολογίας, όπως είναι τα ταφ, τάπα μαστοί, μούφες, συστολές, τα διόφθαλμα κ.α. (Μπαμπίλης Δ. 1994)

2.6.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Οι κύριοι σωλήνες, θα τοποθετηθούν υπόγεια και οι δευτερεύοντες υπέργεια.

Οι σταλλακτοφόροι σωλήνες, είναι, οι πλευρικοί σωλήνες οι οποίοι φέρουν τους διανεμητές και χρησιμοποιούνται για την άρδευση των φυτών κοντά στη

ρίζα. Είναι σωλήνες από εύκαμπτο μαύρο πολυαιθυλένιο με αντοχή σε πιέσεις 4-6Atm και εξωτερική διάμετρο 16-20mm.

Τοποθετούνται πάντοτε κάθετα προς τους δευτερεύοντες σωλήνες και κατά μήκος των γραμμών που πρόκειται να τοποθετηθούν οι διανεμητές.

Για τη σύνδεση των σταλλακτοφόρων σωλήνων με τους δευτερεύοντες χρησιμοποιούνται σέλες και εξαρτήματα μηχανικής σύσφιξης (ρακόρ). Οι σέλες, που είναι κατασκευασμένες από σκληρό πολυαιθυλένιο, περιβάλλουν στο σημείο της υδροληψίας τους δευτερεύοντες σωλήνες. Τα χρησιμοποιούμενα ρακόρ από τη μία πλευρά τους δέχονται τους πλευρικούς σωλήνες, ενώ από την άλλη βιδώνονται στις κοχλιώσεις που φέρουν οι σέλες.

2.7 ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ

Όταν το έργο ολοκληρωθεί και παραδοθεί θα ξεκινήσει ένας προγραμματισμός για τη συντήρηση του. Ανάλογα την εποχή και τις ανάγκες των φυτών οι εργασίες που έχουν υπολογιστεί ότι πρέπει να γίνουν στη διάρκεια όλου του χρόνου είναι οι εξής:

- ✓ Έλεγχος αρδευτικού δικτύου και αυτοματισμών
- ✓ Κλάδεμα δένδρων και θάμνων
- ✓ Φυτοπροστασία φυτών
- ✓ Καταπολέμηση ζιζανίων.

Η κάθε μια έχει τη σημασία της στη διατήρηση της ομοιομορφία και αισθητικής του χώρου στα πλαίσια της αρχιτεκτονικής τοπίου, στη διάρκεια των χρόνων, καθώς η ανάπτυξη των φυτών θα αλλάζει το τοπίο της πλατείας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

"Εδώ στην άγρια Μάνη φύτευνε ο σπόρος της ελευθερίας και επικράτησε το πνεύμα της αναγέννησης του αρχαίου κλασικού ελληνικού πολιτισμού" Πάνω σε αυτό το μήνυμα όπως προαναφέρθηκε, είναι δομημένη η όλη εργασία και παράλληλα επειδή ο Παναγιώταρος Βενετσανάκης του οποίου φέρει το όνομα η πλατεία είναι μια σημαντική προεπαναστατική μορφή βουτηγμένη στην αφάνεια, επιδιώκεται προς το πρόσωπο του η απόδοση τιμών η ανάδειξη της ζωής του, της στάσης του και του παραδείγματος του. Τέλος γίνεται και μια προσπάθεια για την προβολή της περιόδου του Τσίλερ, μετά την επανάσταση, και του αγώνα όλων εκείνων των ανθρώπων για την αναγέννηση του αρχαίου κλασικού ελληνικού πολιτισμού που τελικά οδήγησε σε αυτό το λεγόμενο νεοκλασικό αρχιτεκτονικό ύφος, που τόσο βιάζεται και κακοποιείται στην εποχή μας επιθυμώντας το όλο έργο τελικά να πάρει το χαρακτήρα μιας πράξης αισθητικής αντίστασης στις "περίεργες" εξελίξεις της εποχής μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανανιάδου-Τζηροπούλου, Μαίρη, 1999. Αρχιτεκτονική τοπίου. Σχεδιασμός αστικών χώρων. Κριτική και θεωρία σύγχρονες τάσεις σχεδιασμού τοπίου, τόμος Α΄, εκδόσεις Ζήτα, Θεσ/νίκη.

Αραμπατζής, Ι. Θεόδωρος, 2001. Θάμνοι και δένδρα στην Ελλάδα, τόμος Ι και ΙΙ, εκδόσεις Οικολογική κίνηση Δράμας, ΤΕΙ Καβάλας, Δράμα.

Βαϊόπουλος, Θάνος(μετάφραση κειμένων)1994. Millerpiante, χίλιες ιδέες, φυτολογικός οδηγός.

Καταρτζής Ν.Α. , 1994. Ανθοκομία- αειθαλείς καλλωπιστικοί θάμνοι για την αρχιτεκτονική και την αρχιτεκτονική του τοπίου, τόμος IV, εκδόσεις Καταρτζής Ν.Α., Θεσ/νίκη.

Καταρτζής Ν.Α., 1992. Ανθοκομία-βολβόδη- κονδυλώδη-ριζωματόδη φυτά για την αρχιτεκτονική και την αρχιτεκτονική του τοπίου, τόμος IV, εκδόσεις Καταρτζής Ν.Α., Θεσ/νίκη.

Καταρτζής Ν.Α., 1999. Ανθοκομία-φυλλοβόλοι καλλωπιστικοί θάμνοι για την αρχιτεκτονική και την αρχιτεκτονική του τοπίου, τόμος VI, εκδόσεις Καταρτζής Ν.Α., Θεσ/νίκη.

Καταρτζής Ν.Α., 1992. Ανθοκομία-πολυετή ποώδη φυτά για την αρχιτεκτονική και την αρχιτεκτονική του τοπίου, τόμος III, εκδόσεις Καταρτζής Ν.Α., Θεσ/νίκη.

Καταρτζής Ν.Α., 1999. Ανθοκομία-αειθαλή καλλωπιστικά και δασικά δένδρα για την αρχιτεκτονική και την αρχιτεκτονική του τοπίου, τόμος VIII, εκδόσεις Καταρτζής Ν.Α., Θεσ/νίκη.

Καταρτζής Ν.Α., 1999. Ανθοκομία-φυλλοβόλα καλλωπιστικά και δασικά δένδρα για την αρχιτεκτονική και την αρχιτεκτονική του τοπίου, τόμος VIII, εκδόσεις Καταρτζής Ν.Α., Θεσ/νίκη.

Μπαμπίλης Δ. 1994 Αρδευτικά δίκτυα πρασίνου. Εγχειρίδιο εκπαίδευσης και τεχνική εφαρμογής της διαχείρισης νερού σε έργα αρχιτεκτονικής τοπίου, εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα.

Οργανισμός Εκδόσεων και Διδακτικών Βιβλίων 2003.

Πάλτης, Γιάννης, 2003. Οδηγός καλλωπιστικών φυτών. Επιλέξτε φυτά για το χώρο σας, εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα.

Σφήκας Γ., 1998. Δένδρα και θάμνοι της Ελλάδας, εκδόσεις Ευσταθιάδης, Αθήνα.

Σφήκας, Γεώργιος, 1999. Αγριολούλουδα της Ελλάδας, εκδόσεις Ευσταθιάδης, Αθήνα.

Τσίππρας Κ. Βιοκλιματικός σχεδιασμός κτιρίων, εκδόσεις Π Systems international A.E.

Χριστοφιλόπουλος, Ν.Ι. Ανθοκομία, ΤΕΙ Καλαμάτας 1993.

Neufert 1992. Οικοδομική και αρχιτεκτονική σύνθεση, έκδοση 33^η, εκδόσεις Μ. Γκιούρδας.

Wilson, Andrew. Ο κήπος, αρχιτεκτονική και σχεδιασμός, εκδόσεις Ίριδα.

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Beazley, Mitchell. Foreword by Penelope hothouse.

Brickeel, Christopher. New encyclopedia of plants and flowers. The unrivalled reference work for every gardener over 8.000 plant and 4.250 photographers

Burnier, Geuff(et al)1997. The illustrated encyclopedia of ever 10.000 garden plants and how to cultivate them.

Clifton, Joan. Courtyard and terrace gardens inspiration designs for outdoor living.

Harpur, Jerry. Gardens in perspective.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ

Αναστόπουλος, Δ. Άγγελος 2004. Μελέτη ανάπλασης του χώρου του στρατοπέδου Λοχαγού Θ. Κοσκινά δήμου Αγίων Αναργύρων και δημιουργία πάρκου(11 σχέδια).

Γκάρτζου, Ευαγγελία, 2006. Προστασία και ανάπλαση παράκτιας ζώνης Δήμου Αρτέμιδος.

Γρύλλης, Ιωάννης, 2006. Σχεδιασμός θεματικού πάρκου ξηροφυτικού πάρκου οικολογικού συστήματος στην Αττική.

Ντούλας, Νικόλαος, 2006. Μελέτη σχεδιασμού του ευρύτερου περιβάλλοντος χώρου με σκοπό τη μείωση της ηχορύπανσης από τα αμαξοστάσια του τραμ Αθηνών και της Ε.Θ.Ε.Λ. στα όρια του Δήμου Ελληνικού.

Ιστοσελίδες:

<http://el.wikipedia.org/wiki/Γύθειο>

<http://www.mani.org.gr/horia/maniatika/istoria/istoria.htm>